

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen soruların **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay** tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Züleyha GÜLÜM
İstanbul Milletvekili

Geçtiğimiz yıl Denizli'de 'İstanbul Sözleşmesi'nden Vazgeçmiyoruz' eylemine katıldıkları gerekçesiyle İranlı mülteciler Esmail Fattahi, Leili Faraji, Zeinab Sahafi ve Pourakbari Kermani gözaltına alınmış ve haklarında sınır dışı kararı verilmişti. Denizli Emniyet Müdürlüğü Yabancılar Şube Müdürlüğü'nde 'kamu düzenini bozmak' ve kanuna aykırı eyleme katılmak iddiasıyla tutulan mülteciler gözaltına alındıkları sırada da işkence gördüklerini belirtmişti. Denizli İdare Mahkemesi, sınır dışı kararı verilen İranlı mültecilerin karara itirazını yalnızca polislerin aleyhte beyanlarını esas alarak reddetmiştir. Verilen kararda '*Dava dilekçesinde, her ne kadar davacının vatandaşı olduğu İran'a gönderilmesi halinde siyasi görüşleri nedeniyle işkence ve eziyet göreceği belirtilmişse de, davacının bulunduğu ülkenin kurallarına riayet etme zorunluluğu vardır*' diyerek mültecilerin yaşama hakkını yok sayılmıştır. Geri gönderilme kararı verilen Esmail Fattahi; İran'a gönderilmeleri halinde idam edilme risklerinin bulunduğunu, tutuklanacaklarını ve aylarca işkence göreceklerini söylemiştir.

Türkiye'nin tarafı olduğu Cenevre Sözleşmesiyle taahhüt altına alınan ve Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun 4. Maddesinde hiç kimsenin insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya muameleye tabi tutulacağı veya ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi fikirleri dolayısıyla hayatının veya hürriyetinin tehdit altında bulunacağı bir yere gönderilmeyeceği düzenlenmesi açıktır. İran Devleti'nin kadınlara yönelik uyguladığı ayrımcı ve zorba hukuk sistemi ve Türkiye'ye iltica etmiş söz konusu kadınların sınır dışı edilmeleri halinde işkence ve hapis cezasıyla karşı karşıya kalacakları ve can

güvenliklerinin tehlikeye atılacağı açıkken sınır dışı edilmeleri hem uluslararası sözleşmelere hem de yasalara açıkça aykırıdır.

Bu bağlamda ;

- 1) İranlı mültecilerin Denizli’de ‘İstanbul Sözleşmesi Yaşatır’ eylemine katıldıkları gerekçesiyle haklarında sınır dışı kararının verilmesi hukuka aykırı değil midir?
- 2) İran Devletinin kadınlara yönelik katliamları ve hukuksuzluğu ortadayken İdare Mahkemesinin karara itirazı reddetme gerekçesi yaşama hakkını koruma yükümlülüğüne aykırı değil midir?
- 3) Mülteci kadınların da yaşama haklarını garanti altına alan İstanbul Sözleşmesi’ni savunmak suç mudur?
- 4) Anayasanın 34. Maddesi hükmüne göre silahsız ve saldırısız gerçekleşen ve kadınların barışçıl taleplerini içeren eylem ve gösterilerinin kanunsuz olarak nitelendirilmesi ve kamu düzenini bozduğu gerekçesi neye dayandırılmaktadır ?
- 5) Türkiye’nin tarafı olduğu Cenevre Sözleşmesi ve Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu’na göre geri gönderme yasağına tabi bulunan İranlı mülteciler hakkında sınır dışı kararı verilmesi hukuka aykırı değil midir?
- 6) İşkence ve insanlık dışı muameleye maruz kalma ihtimali bulunan kadınların iade edilmeyecekleri güvence altında alan İstanbul Sözleşmesinin uygulanması için bir girişiminiz olacak mıdır?